sreda 7. julij 2021

P9_TA(2021)0336

Gensko spremenjena koruza Bt 11 (SYN-BTØ11-1)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. julija 2021 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije obnovitev odobritve za dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt 11 (SYN-BTØ11-1), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D073424/01 – 2021/2761(RSP))

(2022/C 99/08)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju osnutka izvedbenega sklepa Komisije obnovitev odobritve za dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt 11 (SYN-BTØ11-1), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D073424/01,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi ([1]) in zlasti členov 11(3) ter 23(3),

— ob upoštevanju glasovanja Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 17. maja 2021 in pri katerem ni bilo sprejeto mnenje,

— ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ([2]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 25. novembra 2020 in objavila 13. januarja 2021 ([3]),

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, v katerih je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov ([4]),

([1]) UL L 268, 18.10.2003, str. 1.
([2]) UL L 55, 28.2.2011, str. 13.
([3]) Znanstveno mnenje odbora agencije EFSA za gensko spremenjene organizme o oceni obnovitve odobritve gensko spremenjene koruze Bt11 v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (vloga EFSA-GSO) RX-016), EFSA Journal 2021; 19(1):6347, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2021.6347.
([4]) Evropski parlament je v osmem zakonodajnem obdobju sprejel 36 resolucij, v katerih je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov. Poleg tega je v devetem zakonodajnem obdobju sprejel naslednje resolucije:
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0028).
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve za dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0029).
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih transformacij MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 in DAS-40278-9, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0030).

— ob upoštevanju člena 112(2) in (3) Poslovnika,

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0054).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 89788 (MON-89788-1), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0055).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja v promet za proizvode, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 in podkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 in NK603 × DAS-40278-9 ali so iz njih sestavljeni ali narejeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0056).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh, štirih ali petih genskih transformacijskih dogodkov Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 in GA21, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Svet (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0057).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. maja 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0069).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh ali treh transformacij MON 87427, MON 89034, MIR162 in NK603, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg in razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2018/1111 v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0291).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0292).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih transformacij MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 in NK603, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0293).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0365).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh ali treh transformacij MON 87427, MON 89034, MIR162 in MON 87411, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0366).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0367).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 88017 (MON-88Ø17-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0368).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. decembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 (MON-89Ø34-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0369).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno bombaž GHB614 × T304-40 × GHB119, so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0080).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0081).

sreda 7. julij 2021

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

A. ker je družba Syngenta Crop Protection NV/SA 24. septembra 2018 v skladu s členoma 11 in 23 Uredbe (ES) št. 1829/2003 Komisiji predložila vlogo za obnovitev odobritve dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt11 (v nadaljnjem besedilu: gensko spremenjena koruza) ali so iz nje sestavljeni ter se ne uporabljajo za živila in krmo, razen za gojenje;

B. ker je agencija EFSA 25. novembra 2020 o tej obnovitvi za gensko spremenjeno koruzo sprejela pozitivno mnenje in ga objavila 13. januarja 2021; ker je agencija EFSA 28. januarja 2009 o tej obnovitvi za gensko spremenjeno koruzo sprejela pozitivno mnenje in ga objavila 17. februarja 2009 ([6]);

C. ker gensko spremenjena koruza povzroča odpornost na herbicide, ki vsebujejo glufosinat, ter proizvaja insekticidni protein, tj. toksin Bt, Cry1Ab, ki je strupen za nekatere škodljivce iz reda Lepidoptera ([7]);

Neocenjevanje ostankov herbicidov, metabolitov in učinkov „koktajla“

D. ker številne študije kažejo na to, da je uporaba „komplementarnih“ herbicidov pri gojenju gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom, višja, zlasti zaradi pojava plevela, odpornega proti herbicidom ([8]); ker je zato treba pričakovati, da bo gensko spremenjena koruza izpostavljena večjemu in večkratnemu odmerku glifosata, posledica tega pa so lahko večje količine ostankov v pridelku;

E. ker je glufosinat razvrščen kot strupen za razmnoževanje iz skupine 1B in torej izpolnjuje merila za izločitev iz Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]); ker je veljavnost odobritve glufosinata za uporabo v Uniji potekla 31. julija 2018 ([10]);

F. ker se šteje, da ocenjevanje ostankov herbicidov in njihovih razgradnih produktov na gensko spremenjenih rastlinah ne sodi na področje pristojnosti odbora agencije EFSA za gensko spremenjene organizme, in se zato ne izvaja v postopku odobritve gensko spremenjenih organizmov; ker je to problematično, saj je lahko način, kako se v gensko spremenjenih rastlinah komplementarni herbicidi razgradijo, ter sestava in s tem toksičnost razgradnih produktov („metaboliti“) posledica same genske spremembe;

G. ker so zaradi specifičnih kmetijskih metod pri gojenju gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom, prisotni specifični vzorci uporabe, izpostavljenosti, prisotnosti določenih metabolitov in pojava kombiniranih učinkov, ki zahtevajo posebno pozornost; ker agencija EFSA tega ni obravnavala;

([6]) Mnenje odbora agencije EFSA za gensko spremenjene organizme glede vloge EFSA-GMO-RX-Bt11, ki se nanaša na obnovitev odobritve obstoječih proizvodov družbe Syngenta, proizvedenih iz gensko spremenjene koruze Bt11, odporne na insekte, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003, EFSA Journal 2009; 7(2):977, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/977.

([7]) EFSA 2009 mnenje, str. 2.

([8]) Glej npr. Bonny, S. Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact (Gensko spremenjene poljščine, odporne na herbicide, plevel in herbicidi: pregled in učinek), Environmental Management, januar 2016, 57 (1), str. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 in Benbrook, C.M., Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years (Učinek gensko spremenjenih poljščin na pesticide v ZDA – prvih šestnajst let), Environmental Sciences Europe; 28. september 2012, zvezek 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([9]) Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L 309, 24.11.2009, str. 1).

([10]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

sreda 7. julij 2021

Odprta vprašanja v zvezi s toksini Bt

H. ker se toksikološki testi pri odobritvah gensko spremenjenih organizmov izvedejo z izoliranimi toksini Bt; ker toksikološkim testom, ki so izvedeni na ta način, ni mogoče pripisati velikega pomena, saj so toksini Bt v gensko spremenjenih kmetijskih rastlinah, kot so koruza, bombaž in soja, po naravi bolj toksični kot izolirani toksini Bt; saj lahko inhibitorji proteaze, prisotni v rastlinskem tkivu, zakasnijo razgradnjo toksinov Bt in tako povečajo njihovo toksičnost; ker je bil ta pojav dokazan v številnih znanstvenih študijah, tudi v tisti, izvedeni pred 30 leti za družbo Monsanto, ki je pokazala, da je toksičnost toksinov Bt celo ob prisotnosti izjemno majhne količine inhibitorjev proteaze do 20-krat višja ([11]);

I. ker se v ocenah tveganja agencije EFSA ti učinki ne upoštevajo, čeprav so relevantni za vse rastline Bt, ki jih je dovoljeno uvažati v Unijo ali gojiti v Uniji; ker ni mogoče trditi, da večja toksičnost zaradi interakcije med inhibitorji proteaze in toksini Bt ni tvegana za ljudi in živali, ki uživajo živila in krmo, ki vsebujejo toksine Bt;

J. ker so bili v številnih študijah opaženi stranski učinki izpostavljenosti toksinom Bt, ki lahko vplivajo na imunski sistem, ter se je ugotovilo, da imajo lahko nekateri toksini Bt adjuvantne lastnosti ([12]), kar pomeni, da lahko povečajo alergenost drugih beljakovin, s katerimi pridejo v stik;

K. ker se šteje, da ocenjevanje morebitne interakcije ostankov herbicidov in njihovih metabolitov s toksini Bt ne sodi na področje pristojnosti odbora agencije EFSA za gensko spremenjene organizme in se zato ne izvaja v okviru ocene tveganja; ker je to sporno, saj je znano, da ostanki škropljenja z glufosinatom motijo črevesno floro, kar lahko na primer poveča imunski odziv v kombinaciji s toksini Bt ([13]);

Kmetijske rastline z genom Bt: učinki na neciljne organizme in povečana odpornost

L. ker v nasprotju z uporabo insekticidov, pri katerih gre za izpostavljenost v času škropljenja in v omejenem času po škropljenju, uporaba gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, odpornih proti škodljivcem, pomeni stalno izpostavljenost ciljnih in neciljnih organizmov toksinom Bt;

M. ker domneve, da imajo toksini Bt en sam ciljni način delovanja, ni več mogoče šteti za pravilnega in ker ni mogoče izključiti učinkov na neciljne organizme ([14]), saj se poroča, da je vse večje število neciljnih organizmov prizadetih na več načinov; ker je v nedavnem pregledu navedenih 39 strokovno pregledanih publikacij, v katerih so ugotovljeni znatni škodljivi učinki toksinov Bt na številne vrste zunaj predvidenega področja učinkovanja ([15]); ker je lahko vrsta neciljnih organizmov v Uniji zaradi uvoza rastlin z genom Bt prek razlitja, njihovih odpadkov in gnoja izpostavljena toksinom Bt; ker učinki na neciljne organizme v oceni tveganja niso bili ocenjeni;

N. ker v oceni tveganj ni bil upoštevan razvoj odpornosti ciljnih škodljivcev proti toksinom Bt, kar bi lahko privedlo do uporabe okoljsko manj varnih pesticidov ali povečanja odmerkov in pogostosti uporabe pesticidov na gensko spremenjenih rastlinah v državi pridelave; ker namerava agencija Združenih držav Amerike za varstvo okolja v naslednjih treh do petih letih postopoma opustiti številne križance koruze Bt in nekatere sorte bombaža Bt, saj so žuželke vse bolj odporne proti njim ([16]);

([11]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors (Povečanje insekticidnega delovanja bakterije Bacillus thuringiensis z inhibitorji serinskih proteaz), Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, str. 1145-1152, https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051.

([12]) Za pregled glej Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals (Pregled varnosti in bioloških učinkov toksinov Bacillus thuringiensis Cry na sesalce), Journal of Applied Toxicology, maj 2016, 36(5), str. 630 648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

([13]) Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins (Pregled literature v podporo oceni sposobnosti povečanja imunskega odziva /imunogenosti proteinov), EFSA Supporting Publications, januar 2019, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551.

([14]) Glej na primer Hilbeck, A., Otto, M., Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment (Specifičnost in kombinirani učinki toksinov Cry bakterije Bacillus thuringiensis v oceni tveganja gensko spremenjenih organizmov), Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([15]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design (Insekticidne rastline Bt – pristop agencije EFSA k oceni tveganja za gensko spremenjene rastline Bt je v zasnovi neuspešen), RAGES 2020, str. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/ RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf.

([16]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

O. ker se trditve, da naj bi uporaba rastlin z genom Bt vodila k zmanjšanju uporabe insekticidov, ne ujemajo s študijo, opravljeno v Združenih državah Amerike ([17]), v kateri je bilo ugotovljeno, da več analiz vpliva rastlin z genom Bt na vzorce uporabe pesticidov ni upoštevalo tretiranja semen, zaradi česar je bilo zmanjšanje uporabe insekticidov, povezanih z rastlinami z genom Bt, morda precenjeno (zlasti očitno pri podatku o škropljenih površinah);

P. ker je Unija pogodbenica Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti, v kateri je jasno zapisano, da imajo tako države izvoznice kot države uvoznice mednarodno odgovornost glede biološke raznovrstnosti;

Pripombe pristojnih organov držav članic

Q. ker so pristojni organi držav članic v trimesečnem posvetovalnem obdobju agenciji EFSA predložili številne pripombe ([18]); ker te pripombe vključujejo kritike v zvezi z iskanjem literature, ki ga je opravil vlagatelj, da so poročila o spremljanju gensko spremenjene koruze za obdobje odobritve zelo pomanjkljiva in da bi podatki o vrednostih ostankov glufosinata, vključno z ustreznimi metaboliti, v rastlinskem materialu iz terenskih študij podprli oceno varnosti hrane, krme in okolja; ker je en pristojni organ zahteval oceno vpliva gensko spremenjenega kmetijskega pridelka na biotsko raznovrstnost v državah proizvajalkah in izvoznicah, vključno s tem, kako uvoz tega kmetijskega pridelka vpliva na izbiro pridelkov v Uniji, in izpostavil etično vprašanje, ali bi bilo treba za uvoz v Unijo odobriti proizvod, katerega gojenje bo povzročilo izpostavljenost izvajalcev dejavnosti glufosinatu, ki je strupen za razmnoževanje in ni več odobren v Uniji;

Spoštovanje mednarodnih obveznosti Unije

R. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo imeti škodljivih učinkov na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje in da mora Komisija pri pripravi osnutka sklepa upoštevati vse ustrezne določbe prava Unije in druge legitimne dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo; ker bi morali ti legitimni dejavniki vključevati obveznosti Unije na podlagi ciljev trajnostnega razvoja OZN, Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah in Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti;

S. ker posebna poročevalka OZN o pravici do hrane v poročilu iz leta 2017 ugotavlja, da imajo nevarni pesticidi katastrofalne posledice za zdravje, zlasti v državah v razvoju ([19]); ker je cilj trajnostnega razvoja 3.9 OZN do leta 2030 občutno zmanjšati število primerov smrti in bolezni zaradi izpostavljenosti nevarnim kemikalijam ter onesnaženosti zraka, vode in tal ([20]); ker bi odobritev uvoza gensko spremenjene koruze povečala povpraševanje po tej koruzi, tretirani s herbicidom, ki je strupen za razmnoževanje in ni več dovoljen za uporabo v Uniji, s čimer bi se povečala izpostavljenost delavcev temu herbicidu v tretjih državah; ker je to tveganje za delavce še posebej problematično pri gensko spremenjenih kmetijskih rastlinah, odpornih proti herbicidom, saj se pri njih uporabijo večje količine herbicida;

Nedemokratičen postopek odločanja

T. ker pri glasovanju Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 17. maja 2021, ni bilo sprejeto mnenje, kar pomeni, da države članice odobritve niso podprle s kvalificirano večino;

U. ker Komisija priznava, da je problematično, da mora še vedno sprejemati sklepe o odobritvi gensko spremenjenih organizmov, ki jih ne podpira kvalificirana večina držav članic, kar bi morala biti kvečjemu izjema, vendar je zdaj to postalo pravilo pri odločanju o odobritvi gensko spremenjenih živil in krme;

([17]) Douglas, M.R., Tooker, J.F., Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops (Široka uporaba tretiranih semen je povzročila hitro rast uporabe neonikotinoidskih insekticidov in preventivnega zatiranja škodljivcev pri poljščinah v ZDA), Environmental Science and Technology 2015, 49, 8, str. 5088–5097, https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g.

([18]) Pripombe držav članic o gensko spremenjeni koruzi so dostopne v registru vprašanj agencije EFSA: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?.

([19]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx

([20]) https://sdgs.un.org/2030agenda

V. ker je Evropski parlament v osmem zakonodajnem obdobju sprejel skupno 36 resolucij, v katerih nasprotuje dajanju gensko spremenjenih organizmov za živila in krmo na trg (33 resolucij) ter gojenju teh organizmov v Uniji (tri resolucije); ker je v devetem zakonodajnem obdobju že 18-krat nasprotoval dajanju gensko spremenjenih organizmov na trg; ker niti ene odobritve teh gensko spremenjenih organizmov ni podprla kvalificirana večina držav članic; ker razlogi, zakaj države članice ne podpirajo odobritve, vključujejo nespoštovanje previdnostnega načela v postopku odobritve in znanstvene pomisleke v zvezi z oceno tveganja;

W. ker je Komisija sama priznala demokratični primanjkljaj, odsotnost podpore držav članic in nasprotovanje Parlamenta, a vseeno še naprej sprejema odobritve za gensko spremenjene organizme;

X. ker ni treba spreminjati zakonodaje za to, da bi lahko Komisija zavrnila odobritev, če je kvalificirana večina držav članic v odboru za pritožbe ne podpre ([21]);

1. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije presega izvedbena pooblastila, določena v Uredbi (ES) št. 1829/2003;

2. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije ni v skladu s pravom Unije, saj ni skladen s ciljem Uredbe (ES) št. 1829/2003, namreč da se v skladu s splošnimi načeli iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]) omogoči visoka raven varstva življenja in zdravja ljudi, zdravja in zaščite živali ter okoljskih interesov in interesov potrošnika v zvezi z gensko spremenjenimi živili in krmo, ob tem pa zagotovi učinkovito delovanje notranjega trga;

3. poziva Komisijo, naj umakne svoj osnutek izvedbenega sklepa;

4. pozdravlja, da je Komisija v pismu z dne 11. septembra 2020 poslancem končno priznala, da je treba pri odločitvah o odobritvi gensko spremenjenih organizmov upoštevati trajnostnost ([23]); je globoko razočaran, ker Komisija še naprej dovoljuje uvoz gensko spremenjenih organizmov v Unijo, čeprav Parlament vedno znova temu nasprotuje, večina držav članic pa glasuje proti;

5. poziva Komisijo, naj čim prej nadaljuje pripravo meril o trajnosti ter vanjo v celoti vključi Parlament; poziva jo tudi, naj sporoči, kako in v kakšnem časovnem okviru bo ta postopek potekal;

6. znova poziva Komisijo, naj ne odobri gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, ki so odporne proti herbicidom, dokler ne bodo zdravstvena tveganja, povezana z ostanki, docela raziskana za vsak posamezni primer, kar zahteva celovito oceno ostankov škropljenja gensko spremenjenih kmetijskih rastlin s komplementarnimi herbicidi ter oceno razgradnih produktov herbicidov in morebitnih kombiniranih učinkov, vključno s samo gensko spremenjeno rastlino;

7. znova poziva Komisijo, naj ne odobri uvoza gensko spremenjenih rastlin, namenjenih za živila ali krmo, odpornih proti aktivni snovi herbicida, katerega uporaba v Uniji ni dovoljena;

8. poziva agencijo EFSA, naj razišče precejšnje razlike med naravnimi toksini Bt in tistimi, ki se tvorijo pod vplivom sintetičnih transgenov v gensko spremenjenih kmetijskih rastlinah, ter naj razširi oceno tveganja, da bo popolnoma upoštevala vse interakcije in kombinatorne učinke med toksini Bt, gensko spremenjenimi rastlinami in njihovimi sestavnimi deli, ostanki škropljenja s komplementarnimi herbicidi, okoljem ter posledicami za zdravje in varnost hrane;

([21]) Komisija v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011 lahko nadaljuje postopek odobritve, če v odboru za pritožbe ni kvalificirane večine držav članic, vendar ji tega ni treba storiti.

([22]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

([23]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

9. poziva agencijo EFSA, naj ne sprejema več študij toksičnosti, pri katerih so bile uporabljene izolirane beljakovine, saj se te po sestavi in bioloških učinkih najverjetneje razlikujejo od tistih, ki jih rastlina proizvede sama, zahteva pa naj tudi, da se vsi testi izvedejo s tkivom gensko spremenjene rastline;

10. poziva agencijo EFSA, naj zahteva podatke o posledicah uživanja živil in krme iz gensko spremenjenih rastlin za črevesno floro;

11. znova poziva Komisijo, naj upošteva obveznosti, ki jih ima Unija po mednarodnih sporazumih, kot so Pariški sporazum o podnebnih spremembah, Konvencija OZN o biološki raznovrstnosti in cilji OZN za trajnostni razvoj; ponovno poziva, naj se osnutkom izvedbenih aktov priloži obrazložitveni memorandum, v katerem je pojasnjeno, kako podpirajo načelo neškodovanja ([24]);

12. poudarja, da predlogi sprememb, ki jih je Evropski parlament sprejel 17. decembra 2020 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 182/2011 ([25]) in služijo kot podlaga za pogajanja s Svetom, določajo, da Komisija ne odobri gensko spremenjenih organizmov, če za to ni podpore kvalificirane večine držav članic; vztraja, naj Komisija spoštuje to stališče, in poziva Svet, naj nemudoma nadaljuje delo in sprejme splošni pristop k tej zadevi;

13. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

([24]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005, odstavek 102.
([25]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0364.